

دستورالعمل آیین جشن دانش‌آموختگی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مصوب مورخ ۱۳۹۱/۳/۸ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مقدمه

دانشگاه به‌عنوان مرکز تربیت متفکران، اندیشمندان و مدیران آینده، نقشی مؤثر در جریان امور فکری، اعتقادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی هر کشور داشته است و دانش‌آموختگان هر جامعه‌ای معرف اصول نگرشی و شالوده‌های بنیانی اعتقادات و ارزش‌های نظام آموزشی و تبلور آرمان‌های آن جامعه می‌باشند. صرف نظر از مسایل مشترک دانش‌آموختگان همه نظام‌های آموزشی معتبر جهان، وجوه تمایز و تفاوت در بینش‌ها و ارزش‌های آنها، متوجه جامعه‌ای است که شخصیت اجتماعی دانش‌آموختگان در آن پرورش یافته و شکل گرفته است.

دانشگاه‌های ایران متأثر از انقلاب اسلامی با رویکردهای الهی و معنوی آن، جهان بینی و نظام ارزشی اسلام را مبنای بینش و روش خود قرار داده و با هدف تربیت عالمان ملکوتی، جهت‌گیری‌های آموزشی خود را شکل داده است. لذا به‌منظور ارج نهادن به شخصیت علمی، فرهنگی و اجتماعی دانش‌آموختگان و تجلی بخشی به همراهی و همدلی و همبستگی بین دانشگاه و دانش‌آموختگان و نیز برنامه‌ریزی در جهت فعالیت هماهنگ و تعامل سازنده بین وزارتخانه، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و نهاد خانواده، این دستورالعمل، برای برگزاری مراسمی برگرفته از آداب اسلامی- ایرانی به‌عنوان جشن فراغت از تحصیل، تدوین گردیده است.

بخش اول - کلیات و تعاریف

ماده ۱- تعاریف و کلیات

۱- **آیین جشن دانش آموختگی:** به مراسمی اطلاق می شود که همه ساله برای تکریم دانش آموختگان توسط دانشگاه برگزار و در این دستورالعمل به اختصار "آیین" نامیده می شود.

۲- **وزارت:** وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به اختصار "وزارت" خوانده می شود.

۳- **مؤسسه:** به هر یک از دانشگاه ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی، مراکز و واحدهای تحت پوشش دانشگاه های جامع پیام نور، علمی- کاربردی و فنی و حرفه ای اطلاق می شود.

۴- **ستاد عالی:** به "ستاد عالی آیین جشن دانش آموختگی" که در معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت برای حمایت، هدایت و نظارت بر این آیین ها وفق ماده ۲ این دستورالعمل تشکیل می گردد، اطلاق می شود.

۵- **ستاد دانشگاهی:** شورای فرهنگی دانشگاه ها، متولی برگزاری آیین سالانه جشن دانش آموختگی در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی می باشند که اختصاراً "ستاد دانشگاهی" نامیده می شوند.

بخش دوم - ارکان و تشکیلات

ماده ۲- ستاد عالی

متشکل از اعضای زیر می باشد:

- معاون فرهنگی - اجتماعی وزارت (رییس)؛
- یکی از مدیران حوزه معاونت فرهنگی - اجتماعی وزارت (دبیر)؛
- معاونت امور دانشجویان داخل سازمان امور دانشجویان؛
- مدیر کل برنامه ریزی آموزشی؛

- معاون فرهنگی - سیاسی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها؛
- معاون فرهنگی اجتماعی دانشگاه پیام نور؛
- معاون فرهنگی اجتماعی دانشگاه علمی - کاربردی؛
- معاون فرهنگی اجتماعی دانشگاه فنی و حرفه ای.

تبصره ۱- دبیرخانه ستاد عالی در معاونت فرهنگی - اجتماعی وزارت مستقر و دبیر آن با حکم رییس ستاد عالی منصوب می‌شود و وظیفه تعامل و هماهنگی با دبیرخانه‌های ستاد دانشگاهی، تشکیل و مستندسازی جلسات، پیگیری و ابلاغ تصمیمات و اطلاع‌رسانی مصوبات را عهده‌دار است.

تبصره ۲- جلسات ستاد عالی با دعوت رییس ستاد عالی تشکیل و با حضور نصف به‌علاوه یک اعضا، رسمیت یافته و مصوبات آن با تصویب اکثریت حضار اعتبار خواهد داشت.

ماده ۳- اهم وظایف ستاد عالی

- ۱- سیاست‌گذاری و تصویب برنامه‌های مشترک ستادهای دانشگاهی؛
- ۲- فراهم آوردن زمینه‌های استفاده از تجربیات دبیرخانه‌های ستاد دانشگاهی و تبادل آثار مکتوب و چند رسانه‌ای دانشگاه‌ها؛
- ۳- نظارت بر حسن اجرای آیین‌های جشن آموختگی در دانشگاه‌های کشور؛
- ۴- بررسی گزارش‌های ارایه شده توسط دانشگاه‌ها و تدوین گزارش مکتوب سالانه از آیین‌های جشن دانش‌آموختگی؛
- ۵- تبیین مفاد این دستورالعمل حسب مورد و ارایه نظرات پیشنهادی برای تصویب.

ماده ۴- ستاد دانشگاهی

در هر دانشگاه، شورای فرهنگی اجتماعی به‌عنوان ستاد دانشگاهی و اعضای شورای فرهنگی دانشگاه، به‌عنوان اعضای ستاد دانشگاهی می‌باشند و مسئولیت اجرای آیین جشن دانش‌آموختگی بر عهده معاونت فرهنگی اجتماعی دانشگاه است.

ماده ۵- اهم وظایف ستاد دانشگاه

- ۱- تصویب برنامه‌های آیین جشن دانش‌آموختگی دانشگاه؛
- ۲- پیش‌بینی بودجه فعالیت‌ها و برنامه‌های ستاد و تأمین هزینه‌های برنامه اجرایی؛
- ۳- اتخاذ تصمیم در مورد جذب حامی مالی برای برنامه‌های؛
- ۴- تعیین میزان مشارکت در قبال دعوت از خانواده‌های دانش‌آموختگان؛
- ۵- ایجاد ارتباط با رسانه‌های گروهی و مطبوعات محلی و ملی؛
- ۶- هماهنگی کامل با خانواده‌های دانش‌آموختگان؛
- ۷- نظارت بر حسن اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های مربوط به آیین‌های جشن دانش‌آموختگی؛
- ۸- تأیید گزارش تهیه شده توسط دبیر ستاد برای ارسال به دبیرخانه مرکزی ستاد عالی.

ماده ۶- کمیته دانشجویی

کمیته دانشجویی ستاد آیین‌های جشن دانش‌آموختگی که با هدف استفاده از نظرات و همکاری دانشجویان تشکیل خواهد شد، بازوی اجرایی و مؤثر ستاد دانشگاه در اجرای برنامه‌های آیین بوده و حدود وظایف و اختیارات کمیته دانشجویی توسط ستاد آیین‌های جشن دانش‌آموختگی دانشگاه تعیین می‌گردد. کمیته دانشجویی ستاد هر دانشگاه، با ریاست مدیریت فرهنگی دانشگاه متشکل از نمایندگان دانشجویان فعال و نخبه هر رشته می‌باشد که با معرفی دانشکده و تأیید معاونت فرهنگی و اجتماعی تشکیل خواهد شد.

بخش سوم- شیوه برگزاری آیین

ماده ۷- ستاد عالی و ستادهای دانشگاهی مکلف هستند به نحوی سیاست‌ها و برنامه‌ها را تدوین نمایند که نشانگر برنامه‌ریزی لازم برای ظهور تربیت اسلامی در

دوره تحصیلی دانش‌آموختگان، ارتباط مؤثر با خانواده‌های دانش‌آموختگان، تجلی‌گذار از مرحله دانشجویی به دانش‌آموختگی و قبول مسؤولیت‌های اجتماعی و فعالیت‌های جامعه محور باشد.

ماده ۸- اهداف و الزامات برگزاری آیین‌های جشن دانش‌آموختگی

آیین‌ها باید به گونه‌ای باشد که موارد زیر در حین برگزاری و در برنامه‌ها و نتایج آن تبلور داشته باشد:

- ۱- تحکیم وحدت و هویت ملی ایرانی- اسلامی و تقویت ارزش‌های فرهنگی ایرانی- اسلامی؛
- ۲- تقویت وفاداری دانش‌آموخته به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران؛
- ۳- افتخار خدمتگزاری به مردم و کشور؛
- ۴- ارتباط قوی و مداوم بین دانش‌آموخته و دانشگاه؛
- ۵- تقویت نشاط فرهنگی و اجتماعی در دانشگاه.

ماده ۹- محورهای برنامه عبارتند از:

- تلاوت آیاتی از کلام الله مجید؛
- اجرای سرود جمهوری اسلامی ایران؛
- سخنرانی (یکی از اعضای هیأت ریسه دانشگاه، یا یکی از اساتید برجسته و یا یکی از مقامات محلی یا ملی)؛
- پخش سرود دانشگاه؛
- تقدیر از دانش‌آموختگان برتر هر رشته در زمینه‌های علمی و فرهنگی؛
- تقدیر از خانواده‌های دانشجویانی که سال‌های اشتغال به تحصیل با دانشگاه مرتبط بوده‌اند؛
- ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و تجلی آرمان‌های انقلاب با تقدیر از خانواده معظم شهدای دانشگاه؛
- مستندسازی (اعم از عکاسی و فیلم برداری) مراسم متناسب با شأن دانشگاه، دانش‌آموخته و خانواده‌های مدعو؛

- قرائت دسته جمعی سوگند نامه دانش‌آموختگان؛
- تقدیر ویژه از اساتید برتر از سوی دانش‌آموختگان هر رشته.
- ماده ۱۰-** حسب مورد ستادهای دانشگاهی با توجه به ویژگی‌های اداری، محلی و اقتضائات و امکانات خود می‌توانند تغییراتی در برنامه‌های آیین مذکور اعم از جزئیات برنامه، تعداد مدعوین و... و نیز اجرای طرح‌های جدید داشته باشند.
- ماده ۱۱-** دانشگاه می‌تواند برای تأمین بخشی از هزینه‌های آیین و فراهم‌سازی حضور خانواده‌ها در این برنامه، با تصویب دانشگاهی مبلغی از هردانش‌آموخته دریافت نماید.
- ماده ۱۲-** استفاده از حامیان مالی موجه و مؤثر در حوزه‌های علمی، فرهنگی و اجتماعی با تشخیص ستاد دانشگاهی بلامانع است.

بخش چهارم - معرفی نشان‌های فرهنگی

- ماده ۱۳-** ارایه نمادها و الگوهای ایرانی - اسلامی در همه برنامه‌های آیین به خصوص در طرح لباس و پوشش دانش‌آموختگان دانشگاه، مورد تأکید است. درج نشان و پرچم جمهوری اسلامی ایران، نشان‌های برگرفته از فرهنگ ایثار و شهادت، آرم و نشان دانشگاه از جمله این موارد می‌باشد.
- ماده ۱۴-** ستاد عالی با استفاده از نظر اساتید، صاحب‌نظران، هنرمندان و کارشناسان طراحی لباس، وظیفه تدوین چارچوب‌های کلی و راهنمایی طرح‌های ارایه شده هردانشگاه را با معیارهای اسلامی - ایرانی برعهده‌دارد.

بخش پنجم - متن سوگندنامه

- ماده ۱۵-** ستاد عالی مکلف است در اولین فرصت پس از ابلاغ آیین‌نامه، سوگند نامه‌ای جامع و فاخر با تأکید بر التزام به آرمان‌های انقلاب اسلامی و شهیدان

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۹۹

والامقام و نیز خدمتگزاری به میهن و مردم نیز متضمن بیان مؤلفه‌های شخصیتی یک دانش‌آموخته متعهد در آستانه ورود به محیط اجتماعی را، با مشارکت اساتید فاضل و اصحاب قلم تدوین و در اختیار ستادهای دانشگاه قرار دهد.

ماده ۱۶- اجرای این آیین‌نامه در سال اول به صورت آزمایشی بوده و پس از آن با اصلاح یا تأیید مجدد قطعی خواهد شد.

ماده ۱۷- این دستورالعمل در ۱۷ ماده و ۲ تبصره در تاریخ ۱۳۹۱/۳/۸ به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و اجازه اجرای آزمایشی آن به مدت یک سال از تاریخ ابلاغ صادر گردید.

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری- کامران دانشجو